

Spreektekst Kadernota 2022 en 1^e halfjaarrapportage 2021

Voorzitter, naar een jaar vol met beperkingen en onzekerheid door het COVID-19 virus, gaat Nederland weer “open” en maken we rasse schreden naar het “actuele” normaal waarbij we denk ik met z’n allen moeten accepteren dat het virus wellicht blijvend aanwezig zal zijn in ons dagelijks leven. Namens GBR wil ik vanaf deze plaats mijn dank uit spreken naar al die zorgverleners en handhavers die in het afgelopen jaar hebben bijgedragen het virus onder controle te krijgen. Het college en in het bijzonder de burgemeester die vanuit de veiligheidsregio vaak moeilijke boodschappen moest uitleggen en regels moest laten handhaven waarbij het continue zoeken was naar de menselijke maat. U deed het begripvol en toonde empathie naar onze Rijswijkse inwoners, bedrijven en maatschappelijke instellingen. Dank daar voor.

Als wij naar Rijswijk kijken zien wij een stad die fors in ontwikkeling is en waar we ook “buiten op straat” nu ook daadwerkelijk veel bouwactiviteiten zien die onze stad veranderen en bijdragen om de groei van Rijswijk in goede banen te leiden. Het doet ons deugd dat de door Gemeentebelangen Rijswijk in de vorige bestuursperiode geïnitieerde gebiedsvisies Bogaard eo en Plaspoelpolder inmiddels hebben geleid tot uitvoeringsplannen waarbij we als raad ook inmiddels de eerste bestemmingsplannen hebben vastgesteld. De woningontwikkeling in RijswijkBuiten is na het verloren jaar vanwege de DSM-procedure inmiddels weer voortvarend opgepakt waarbij ik iedere keer verrast ben over het blijvend innoverend vermogen van de markt qua energieconcept en duurzame inrichting van de wijk. GBR is er van overtuigd dat ook voor Pasgeld er een mooie kans ligt om wonen in combinatie met een forse impuls in groen en water in het gebied hand in hand te laten gaan. We kijken dan ook uit naar het ontwikkelplan Pasgeld die we in het derde kwartaal van dit jaar mogen ontvangen.

Voorzitter, de verwachte groei van het aantal inwoners, de grote woningopgave voor onze stad brengt ook andere uitdagingen met zich mee qua mobiliteit, leefbaarheid en benodigde voorzieningen bijvoorbeeld. Met grote spoed werkt het college op dit moment aan een actuele mobiliteitsvisie voor onze stad die nodig is om de noodzakelijke mobiliteitstransitie met niet in de laatste plaats bewustwording van hoe wij ons verplaatsen in onze stad in gang te zetten. In eerdere bijeenkomsten heb ik al gepleit dat onze nieuwe inwoners in RijswijkBuiten, Bogaard eo, Plaspoelpolder-Havenkwartier ambassadeur moeten worden van een bewuste mobiliteit. En ja, in concreto betekent dit dat we met elkaar in gesprek moeten gaan over het autogebruik en met name autobezit. We missen met elkaar de slag als we in RijswijkBuiten met een lagere parkeernorm dan 2 parkeerplaatsen per woning bouwen en nieuwe bewoners alsnog met 2 auto's in bezit er gaan wonen. Wij moeten met elkaar: van gemeente, tot projectontwikkelaars en makelaars het gesprek hierover aangaan met nieuwe bewoners. Wij zullen als gemeente prioriteit moeten geven aan investeringen en faciliteiten die een mobiliteitstransitie naar de principes van STOMP mogelijk maken voordat feitelijk woningbouw gerealiseerd wordt. Wat leren we nu van de nieuwe bewoners die met autobezit kiezen voor De Generaal of het Havenkwartier? Wij horen graag de mening vanuit het college.

Voorzitter, als het gaat om het thema leefbaarheid doet het ons deugd dat we in de vele ontwikkel-en bestemmingsplannen veel aandacht zien voor klimaatadaptief bouwen, groen en water dicht bij huis. Belangrijk om erop toe te zien dat deze ambities ook uiteindelijk waargemaakt worden. Via het raadsvoorstel groeifonds worden er gelden gereserveerd voor de omgeving Rijswijk Zuid voor ondermeer het verbinden van de stadsrandparken en de Landgoederenzone. Bij een ontwikkeling van onze stad zien wij voor wat betreft de leefbaarheid een investering in deze gebieden onlosmakelijk met elkaar verbonden (ik zal er bij de behandeling van het RV groeifonds hier verder op in gaan).

Voorzitter, als het gaat om ons voorzieningenniveau wil ik met name stilstaan bij het onderwerp Jeugdzorg die in financiële zin in ieder geval nadrukkelijk zijn stempel heeft gedrukt op de 1^e halfjaarrapportage en het financiële beeld in belangrijke mate gaat bepalen. Het tekort aan Jeugdgeden van € 4.5 mio welke bij de begroting 2021 nog in de risicoparagraaf als onderdeel van het weerstandsvermogen was opgenomen, is nu als feit in de eerste halfjaarrapportage als extra uitgaven verwerkt. Naast de reeds toegezegde (HUGO-) rijksgeden is inmiddels duidelijk geworden dat uit het arbitrageresultaat tussen Rijk en gemeenten er voor 2022 extra gecompenseerd gaat worden, waar Rijswijk circa € 4.5 mio van tegemoet gaat zien. Hoe het de jaren hierna gaat uitzien, is nog ongewis en hangt af van het nieuwe kabinet. Voorzitter, de gedachte dat we in aanloop naar de begroting 2022 “zomaar” € 4.5 mio aan onze jeugdbudgetten kunnen gaan toevoegen, vinden wij eigenlijk niet acceptabel. Het gehele stelsel werkt niet, het door het college opgestelde actieplan Jeugd met alle goede bedoelingen van dien, levert financieel te weinig op waarbij we nog steeds niet kunnen verantwoorden hoe de ongetemde groei op jeugdzorg kan worden beheerst of worden gestopt. Als Rijswijk hebben wij geen antwoord op de vraag: “Voor welke problemen willen we als gemeenschap betalen en voor welke problemen worden mensen geacht deze zelf op te lossen?” Hoe hebben wij de controle op besteding van jeugdgeden georganiseerd op met name de lichtere zorg waar de bulk van het geld ons inziens in omgaat? Voorzitter, voor onze fractie is het duidelijk dat wij ons als gemeentebestuur expliciet moeten gaan uitspreken over de vraag: waar zijn wij van, waar zijn wij niet van. Ik roep het college dan ook op om voor de nieuwe raad in 2022 de nodige voorbereidingen te treffen voor deze fundamentele discussie en kaderstelling in combinatie met zero base budgetting van de jeugdgeden, terug bij af, noem het herbronnen (een begrip dat niet onbekend is bij politieke partijen..). Dit lijkt mij tevens een mooie opgave voor de nieuw aan te stellen domeinmanager. Kan het college toezeggen dat zij deze voorbereidingen gaat treffen?

Voorzitter, onder leiding van de wethouder Financiën is de afgelopen jaren verder gewerkt aan een verdere transparantie van ons financieel huishoudboekje waarbij veel aandacht is gegeven transparant begroten, weerstandsvermogen en risicomanagement. Wat het transparant begroten betreft, dient wat ons betreft de ingezette lijn voortgezet te worden waar de focus met name op het sociaal domein dient te worden gelegd. Eventueel geprognosticeerde tekorten in de meerjarenbegroting dienen ook via voorstellen vanuit transparant begroten opgevangen te worden en niet ten laste van de reserves worden gebracht. Het weerstandsvermogen is afgelopen jaar eenmalig versterkt met een dotatie van € 20 mio vanuit het groeifonds. Door groei en investeren in onze stad, door keuzes te maken via transparant begroten zien wij bij het ontstaan van financiële ruimte deze dotatie graag weer terugvloeien in het groeifonds waarmee weer ruimte ontstaat om te investeren. In 2020 hebben we gezien dat het negatief geprognosticeerde resultaat vanuit corona enorm is meegevallen. De mogelijk negatieve financiële effecten voor de komende periode vanuit corona tellen nu nog zwaar mee in de risicoparagraaf en drukken op het weerstandsvermogen. Wij vragen het college om de corona-effecten het komende jaar over de hele begroting actiever te monitoren en bijstellingen op het weerstandsvermogen te betrekken bij het opstellen van de begroting 2022.

Voorzitter, voor GBR geldt als uitgangspunt dat de gemeentelijke lasten voor onze inwoners en bedrijven voor 2022, behoudens inflatie, niet mogen stijgen. Handen af van de OZB!. Voor wat betreft de afvalstoffenheffing hebben wij de twijfelachtige eer om de hoogste heffing in Nederland te hebben. GBR staat open om met het college te spreken over het invoeren van een gedifferentieerd afvalstoffentarief. Bij het scheiden van afval aan de bron met name als het gaat om GFT, wat zwaar telt in de kilo's restafval, zien wij dat er nog veel winst behaald moet worden. Wij zien graag dat ons motie onderzoek herijking Afvalstoffenheffing die wij bij de begrotingsbehandeling november vorig jaar hebben ingediend, nu voor de begroting 2022 uitgevoerd. Kan het college dit toezeggen? Vooruitlopend hierop: sinds jaar en dag wordt onze ruime kwijtscheldingsregeling ten laste van de afvalstoffenheffing gebracht: een kleine 8% van onze tarief wordt nu bepaald door kwijtschelding. Dit is voor de betalende inwoner een niet beïnvloedbaar aandeel en het draagt ook niet bij om kwijtscheldingsgerechtigden te stimuleren om tot minder restafval te komen. GBR is van mening dat de kwijtscheldingsregeling in zijn huidige vorm geschrapt moet worden uit de afvalstoffenheffing en moet plaats maken voor een gedifferentieerd tarief voor diegenen die nu vrijgesteld worden. Een eventueel resterend tekort zou opgevangen moeten worden binnen

het armoedebeleid waar we graag voorstellen voor tegemoet zien van het college. Kan het college ons toezeggen dat we een dergelijk voorstel voor de begrotingsbehandeling 2022 kunnen ontvangen?

Voorzitter, tot zover onze inbreng in eerste termijn.